

Hyvinvointipalvelut

Vastuhenkilö: rehtori-sivistysjohtaja

Sivistystoimi

Toiminnan kuvaus ja keskeiset muutokset 2026

Hyvinvoinnin palvelualue tuottaa pääosin lakisääteisiä palveluita, mutta lisäksi myös muuta kunnan olennaista toimintaa ja ennalta ehkäisevää kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Hyvinvoinnin palvelualue koostuu koulutoimesta (sis. esi- ja perusopetus, lukiokoulutus), varhaiskasvatuspalveluista (sis. päiväkotit ja perhepäivähoito) ja kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluista (sis. kirjasto, nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimet, etsivä nuorisotyö, vapaa sivistystyö, hyte-työ ja kotoutumispalvelut). Hyvinvointipalveluihin kuuluu myös joukkoliikenne. Vastuualuejohtajina palvelualueella toimivat rehtori-sivistysjohtaja, apulaisrehtori, päiväkodinjohtaja ja kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö.

Hyvinvointipalveluihin kuuluu yksi tulosalue, sivistystoimi. Vuoden 2026 aikana sivistystoimen hallinnossa tai henkilöstössä ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Syksyllä 2025 uutena toimintamuotona käynnistynyt koulunuorisotyö jatkuu kokeiluluonteisena 31.7.2026 asti. Koulunuorisotyön tavoitteena on tukea nuorten hyvinvointia ja osallisuutta sekä vahvistaa liikunnallista elämäntapaa. Pääosa koulunuorisotyöntekijän palkkakustannuksista katetaan hankerahoituksella. Hankkeiden päätyttyä toiminta pyritään vakiinnuttamaan kunnan vakinaiseksi toiminnaksi, mikäli tämän arvioidaan olevan toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua.

Koulutoimi

Vastuhenkilö: rehtori-sivistysjohtaja ja apulaisrehtori

Rautavaaran kunnassa perusopetusta järjestetään yhtenäiskoulussa, joka kattaa luokat 1–9. Perusopetuksen yhteydessä järjestetään myös esiopetus. Yhtenäiskoulun luokat 1–9 ja Rautavaaran lukio toimivat yhteisissä tiloissa koulukeskuksella. Esiopetuksen tilat ovat koulun läheisyydessä Monitoimitalolla.

Koulutoimen henkilöstömäärässä ei tapahdu muutoksia vuoden 2026 aikana. Perusopetuksessa toimii kaksi yhdysluokkaa (1–2 ja 3–4), muutoin opetus toteutetaan yksisarjaisena. Yhtenäiskoulun oppilasmäärän ennakoidaan laskevan vuodesta 2026 alkaen noin -9 % vuodessa. Lukion opiskelijamäärää ovat vahvistaneet lukuvuosina 2024–2025 ja 2025–2026 Finest Future -ohjelman kautta lukioon hakeneet kansainväliset opiskelijat. Mikäli opiskelijoita ei tulevaisuudessa hakeudu vastaavaa määrää myös lukiossa opiskelevien määrä kääntyy jyrkkään laskuun vuodesta 2027 alkaen.

Taulukko 13. Oppilasennuste

	2025–2026	2026–2027	2027–2028	2028–2029
Esikoulu	9	8	4	3
1–6-luokat	60	58	53	42
7–9-luokat	44	39	37	39
Perusopetus yhteensä	113	105	94	84
Lukio	38	38	31	25
Yhteensä	151	143	125	109

Rautavaaran yhtenäiskoulun painopistealueena on lukuvuonna 2025–2026 hyvinvointi, jota pyritään vahvistamaan koko kouluyhteisön, niin oppilaiden kuin henkilökunnankin, näkökulmasta. Toisena painopisteenä jatkuu opetushenkilöstön osaamisen kehittäminen, jota toteutetaan mm. Osaava tulevaisuus – opetushenkilöstön osaamisen kehittyminen nousuun Pohjois-Savossa-hankkeen kautta. Lukuvuonna 2025–2026 pyritään vahvistamaan ja kehittämään erityisesti tiimityötä. Hanke päättyy keväällä 2026 mutta vastaavaa seudullista yhteistyötä on suunnitelmassa jatkaa myös tämän jälkeen. Harrastamisen Suomen mallin mukaisen kerhotoiminnan toteuttaminen ja kehittäminen jatkuu aluehallintoviraston hankerahoituksella 31.7.2026 asti. Vastaavaa rahoitusta tullaan hakemaan myös lukuvuodelle 2026–2027.

Vuonna 2025 keskeisin muutos sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa on ollut oppimisen tukea koskevat lainsäädännölliset muutokset, jotka tulivat voimaan 1.8.2025 alkaen. Oppimisen tuen uudistuksella on ollut vaikutuksia sekä koulun toimintakulttuuriin että hallintoon. Oppimisen tuen uudistuksessa on meneillään siirtymäaika, jonka aikana otetaan käyttöön ja kehitetään edelleen oppimisen tuen prosesseja sekä päivitetään tukea koskevat asiakirjat ja tehdään uuden lainsäädännön mukaiset oppimisen tukea koskevat päätökset. Tämä tulee näkymään vahvasti vielä vuoden 2026 aikana.

Rautavaaran lukio on tehnyt tiivistä yhteistyötä Iisalmen lukion kanssa yhteisen hankkeen kautta 1.8.2024 alkaen oppimisen tuen käytänteiden kehittämiseksi. Yhdessä tukien – kohti uutta oppimisen tukea – hankkeelle haettiin ja saatiin jatkoaikaa. Yhteistyö hankkeen tiimoilta jatkuu toukokuun 2026 loppuun asti. Mahdollisuuksia yhteistyön jatkumiselle hankkeen jälkeen selvitetään kevään aikana.

Rautavaaran lukio on liittynyt elokuun 2025 alusta alkaen Pohjois-Savolaiseen MAHIS-yhteistyöverkoston, mikä mahdollistaa ammatillisen tutkinnon ja opintokokonaisuuksien suorittamisen lukio-opintojen yhteydessä Ylä-Savon ammattioppilaitoksessa. Tavoitteena on, että vuoden 2026 aikana ensimmäiset opiskelijat aloittavat kaksoistutkinnon suorittamisen. Lukion kehittämistä jatketaan LUMA-toimintaa ja kansainvälisyyttä painottaen. Lääketieteellisen- luonnontieteellisen painotuslinjan opintokokonaisuutta kehitetään edelleen ja pyritään hankkimaan yhteistyökumppaneita opintotarjonnan monipuolistamiseksi. Kansainvälisyys toiminnassa jatketaan yhteistyötä Metsäkartanon ja Finest Futuren kanssa. Tämän lisäksi pyritään hankkimaan myös kansainvälisiä yhteistyökumppaneita sekä hakemaan Erasmus-hankerahoitusta. Lukion vetovoimaisuuden lisäämistä markkinoinnin ja kehitystyön kautta on tarpeen myös edelleen jatkaa. Lukion vetovoiman kehittäminen ja etenkin oman paikkakunnan nuorten kannustaminen lukio-opintoihin on keskeistä pätevien opettajien saamiseksi ja pitämiseksi paikkakunnalla. Tavoitteena on, että MAHIS-opinnot osaltaan monipuolistavat opintotarjontaa ja siten mahdollistavat mahdollisimman monelle nuorelle opiskelun Rautavaaran lukiossa.

Merkittävimmät, sekä perusopetukseen että lukiokoulutukseen, liittyvät riskit liittyvät väestömäärän laskuun ja pieneneviin ikäluokkiin. Oppilas- ja opiskelijamäärien väheneminen vaikuttaa rahoitukseen, tilankäyttöön ja henkilöstöresursseihin. Riskien vaikutus korostuu harvaan asutuilla alueilla ja pienissä kunnissa, joissa mahdollisuudet sopeuttaa palveluverkkoa ovat rajallisia. Oppilas- ja opiskelijakohtaiset kustannukset tulevat ikäluokkien pienentyessä kasvamaan. Kustannusten noustessa paineet palveluiden sopeuttamiseen kasvavat, mikä vaikuttaa väistämättä myös palveluiden laatuun. Palvelutason heikkeneminen ja kapenevat tuntikehykset tulevat vaikuttamaan merkittävästi pätevän ja osaavan henkilöstön pysyvyyteen ja saatavuuteen. Rautavaaran kaltaisessa pienessä kunnassa perusopetus ja lukiokoulutus muodostavat tiiviin kokonaisuuden. Mikäli ikäluokat pienenevät ennakoitulla tavalla, eikä lukioon hakeudu opiskelijoita paikkakunnan ulkopuolelta, merkittävänä riskinä on, että lukion toiminta ennen pitkää lakkaa. Tämä puolestaan vaikeuttaa myös laadukkaan perusopetuksen toteuttamista.

Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: päiväkodinjohtaja

Rautavaaralla on vuonna 2026 väestöennusteen mukaan 22 varhaiskasvatusikäistä lasta. Lisäksi esikouluikäisiä lapsia on 8. Potentiaalista tarvetta varhaiskasvatukselle on olemassa. Vuonna 2026 varhaiskasvatuksen arvioitu ryhmäkoko päiväkodissa on edellä esitettyyn perustuen noin 20 lasta. Lisäksi päiväkodissa on täydentävässä varhaiskasvatuksessa arvioilta viisi lasta. Päiväkoti toimii myös perhepäivähoidon varahoitopaikkana.

Rautavaaran päiväkodin lasten ikäjakauma on nuorentunut ja alle kolmevuotiaita lapsia on päiväkodissa yhä enemmän. Henkilöstön tarve ei vähene, vaikka lasten päälukumäärä tulisikin vähenemään. Varhaiskasvatuslain mukaan päiväkodissa lasten ja aikuisten suhdeluku on alle kolme- vuotiaiden lasten kohdalla 1:4.

Rautavaaran päiväkotitoiminta on avoinna arkisin klo 06–18.00 välisenä aikana. Vuorotyötä tekeville perheille tarjotaan työvuoroihin perustuvaa vuoroa klo 18:00 – 06:00 välisenä aikana sekä viikonloppuisin.

Vuonna 2026 päiväkodissa työskentelee päiväkodinjohtaja, varhaiskasvatuksen opettaja, kaksi kokoaikaista varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ja yksi 50 % työaikaan tekevä varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Lisäksi

päiväkodissa työskentelee hankerahoituksella määräaikainen lastenhoitaja. Kunnassa on yksi perhepäivähoitaja.

Vuodelle 2026 pyritään rekrytoimaan Rautavaaran päiväkodille varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Mikäli rekrytoinnin tuloksena ei saada Rautavaaralle palkattua lakisääteistä varhaiskasvatuksen erityisopettajaa, ostetaan tarvittava varhaiskasvatuksen erityisopetus ostopalveluna itsenäiseltä palveluntuottajalta. Vuonna 2026 varhaiskasvatuksen erityisopettajan palkkamenoihin varataan 27 200 €.

Rautavaaran päiväkodin varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä Wilman käyttö loppuu vuoden 2025 loppuun mennessä. Rautavaaran kunta on päättänyt hankkia uudeksi varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmäksi TietoEvry Oy:ltä EdLevo toiminnanohjausjärjestelmän. Hankinta on tehty vuoden 2025 aikana ja vuoden 2025 talousarvioon on sisällytetty varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmän hankintahinta. Vuoden 2026 talousarvioon ja jatkossa joka vuosi talousarvioon varataan määräraha toiminnanohjausjärjestelmän tukimaksuihin. Vuonna 2026 tukimaksu on 8340 €/vuosi.

EdLevo on järjestelmä, jonka kautta huoltajat tekevät lapselleen hakemukset päiväkotiin ja jossa tehdään perheille palvelupäätös. Huoltajat ilmoittavat siellä lastensa hoitoajat ja sen kautta laitetaan viestejä ja tiedotteita perheisiin. EdLevossa tehdään myös lasten varhaiskasvatuspäätökset, sijoituspäätökset sekä asiakasmaksupäätökset. Sähköiset hoitoaikakirjaukset ovat pohjana lasten läsnäolo-, poissaolo- ja sairauspäivien tilastoinnille.

Varhaiskasvatuksen toiminnanjärjestämisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamisen riskinä on pätevän henkilöstön rekrytoinnin haasteet. Keväällä 2025 varhaiskasvatuksen lastenhoitajan määräaikaiseen ja vakituiseen tehtävään oli hyvin hakijoita, mutta vain muutama kelpoinen hakija. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävään ei useissa rekrytoinneissa ole tullut yhtään hakemusta.

Kulttuuri- ja vapaa-aika

Vastuuhenkilö: kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi vastaa kunnan kirjasto-, nuoriso-, vapaa-aika-, hyvinvointi- ja kotoutumispalveluista sekä kunnan tapahtumista.

Paras luonnostaan 2021–2025-kuntastrategian ja hyvinvointisuunnitelman 2021–2025 tavoitteiden mukaisesti kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi huolehtii osaltaan kunnan strategisista tavoitteista toteuttamalla perustehtäviään ja kehittämällä aktiivisesti toimintaansa. Monipuoliset palvelut edistävät liikunnallista elämäntapaa, tarjoavat mielekästä tekemistä eri-ikäisille, edistävät hyvinvointia, vähentävät päihiteidenkäyttöä ja ylipäätään parantavat elämänlaatua.

Kirjaston, kulttuurin, vapaa-ajan ja liikunnan osalta kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen vuosi 2026 on suurin piirtein samanlainen kuin vuosi 2025. Toimintaa kehitetään, mutta erityisiä taloudellisia muutoksia ei ole luvassa. Tavoitteena on järjestää kulttuuritapahtumia ja kirjastonäyttelyitä monipuolisesti myös tulevaisuudessa. Vapaa-aikatoiminnan tavoite on edelleen parantaa ja säännöllistää aikuisille ja ikäihmisille suunnattuja kerhoja.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen saralla otettiin vuonna 2025 monia edistysaskeleita. Rautavaara liittyi mukaan Mieliteko-ohjelmaan, Kaikukorttiin ja voitti Suomen välittävimmän kunnan tittelin. Aktiivinen hyte-työ ja sen kehittäminen jatkuu vuonna 2026: hyte-tietoutta lisätään, kunnassa järjestetään hyvinvointiteemainen viikko ja yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa parannetaan.

Kotoutumispalvelut siirtyivät vuoden 2025 alusta kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen alle. Kotoutumispalvelut tukevat etenkin kunnassa olevien pakolaisten ja Rautavaaran lukiossa opiskelevien kansainvälisten opiskelijoiden arkea. Vuoden 2026 aikana tavoitteena on vakiinnuttaa ystäväperhetoiminta ja järjestää tapahtumia, joissa kansainväliset opiskelijat pääsevät tutustumaan paikallisväestöön.

Nuorisotoimi jatkaa laadukkaiden nuorisopalveluiden tuottamista kunnan lapsille ja nuorille. Vuoden 2025 lokakuussa erityisnuorisotyöntekijä sai itselleen työparin koulunuorisotyöntekijästä, joka on palkattu kuntaan kahden eri hankkeen avulla. Hankkeet jatkuvat heinäkuuhun 2026 asti. Hankkeiden on tarkoitus kehittää

koulussa tehtävää nuorisotyötä sekä lisätä lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa. Vuoden 2026 nuorisotyössä järjestetään vähintään yksi leiri, pilotoidaan digitaalista nuorisotilaa ja kehitetään nuorten osallisuuden lisäämisen keinoja kunnassa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimeen liittyy joitain toiminnallisia ja taloudellisia riskejä, jotka ovat kokonaisuudessaan kohtalaisen pieniä. Enemmistö riskeistä liittyy talouden yleiseen alavireeseen ja kasvaviin kustannuksiin. Lisäksi todennäköisesti vuonna 2027 voimaantuleva valtiovarainministeriön valmisteleva valtiosuusuudistus voi vaikuttaa kunnan kulttuuri- ja sivistyspalveluista saamiin valtiosuuksiin. Tällä hetkellä ei ole riittävästi tietoa arvioida, millainen vaikutus valtiosuusuudistuksella olisi Rautavaaran kunnan valtiosuuksiin.

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen eräs haaste on tiimin pieni koko. Tällä hetkellä toimeen kuuluvat kulttuuri- ja vapaa-aikapääällikkö, erityisnuorisotyöntekijä, hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattori, koulunuorisotyöntekijä (hanke 31.7.2026 asti), kirjastovirkailija, siviilipalvelusmies (maaliskuuhun 2026 asti) ja vapaa-aikaohjaaja. Vakituisen tiimin ollessa pieni yhdenkin ihmisen pitkäaikainen poissaolo voi vaikuttaa työskentelyyn, työn tuloksiin ja esimerkiksi sairausloman yhteydessä työnantajalle koituviin kustannuksiin. Pienikokoisessa tiimissä on myös paljon hiljaista tietoa, jota ei ole kirjoitettu ylös.

Rautavaaran kunta on saanut pakolaisten vastaanotosta ja heidän kotoutumisestaan koituvista kustannuksista niin sanottua kotoutumiskorvausta. Tällä hetkellä kunta saa korvausta vuonna 2022 kuntaan saapuneista ukrainalaisista pakolaisista. Vuosittain summa on ollut noin 15 000 e riippuen paikkakunnalla asuvien pakolaisten määrästä. Vuodesta 2027 alkaen kotoutumiskorvauksia ollaan laskemassa kunnilta 30 miljoonaa euroa ja kunnille kotoutumislaisa (681/2023) asetettuja lakisääteisiä velvoitteita ollaan keventämässä. Tällä hetkellä ei kuitenkaan ole tiedossa, mihin velvoitteisiin keventäminen kohdistuisi. Kotoutumiskorvausten pienentämisen tai jopa lakkauttamisen vaikutus Rautavaaran kunnan talouteen on kuitenkin pieni. Korvausta saa vain ensimmäisen kolmen Suomessa vietetyn vuoden ajalta, eli vuonna 2025 kotoutumiskorvauksien maksu päättyy joka tapauksessa kaikkien Rautavaaralla olevien ukrainalaisten pakolaisten osalta. Mikäli kuntaan kuitenkin saapuu tulevaisuudessa pakolaisia, heistä saatava korvaus on todennäköisesti pienempi, samaan aikaan kun pakolaisten vastaanotosta tulee kuitenkin kustannuksia.

Valtiontalouden sopeutustoimet voivat vaikuttaa myös Rautavaaran nuorisotyöhön. Etsivän nuorisotyön korvauksien mahdollinen putoaminen on pieni riski nuorisotoimelle, koska sillä katetaan osa erityisnuorisotyöntekijän palkasta ja muista kustannuksista. Rautavaaran kunnan etsivästä nuorisotyöstä vuosittain aluehallintovirastolta saatu tuki oli vuoteen 2023 asti 15 000 euroa vuodessa. Vuonna 2024 kunnan saama tuki oli 12 500 euroa, vuonna 2025 tuki oli 13 750 euroa. Vuonna 2026 tuki tulee pysymään samana. Valtiontalouden nuorisokeskuksiin vaikuttavat sopeutustoimet voivat vaikuttaa välillisesti Rautavaaran kunnan nuorisotyöhön. Opetus- ja kulttuuriministeriö leikkasi vuonna 2025 nuorisokeskusten Nuotta-toiminnasta noin 550 000 euroa, mutta lähialueen kaksi nuorisokeskusta saivat edelleen hyvin rahoitusta. Mikäli opetus- ja kulttuuriministeriö tekee sopeutustoimia lisää, tämä voi heijastua myös nuorisotyöhön Rautavaaralla, sillä nuorisotyössä on tehty yhteistyötä Rautavaaralla sijaitsevan Metsäkartanon ja Nurmeksessa sijaitsevan Hyvärilän nuorisokeskuksen kanssa.

Taulukko 14. Hyvinvointipalvelut yhteensä

Hyvinvointipalvelut yhteensä

	TA 2026 (€)	TA 2025 (€)	TP 2024 (€)	Muutos TA 2025 (€ ja %)		Muutos TP 2024 (€ ja %)		TS 2027 (€)	TS 2028 (€)
Toimintamenot	3 586 796	3 386 545	3 104 554	200 251	6 %	482 242	16 %	3 602 696	3 656 602

Toimintatulot	639 173	625 628	608 604	13 545	2 %	30 569	5 %	603 484	590 981
Netto	2 947 623	2 760 917	2 495 950	186 706	7 %	451 673	18 %	2 999 212	3 065 621

Taulukko 15. Hyvinvointipalvelut euroa per asukas

	Toimintakulut netto:		Hyvinvointilautakunta		
	TA 2026	TA 2025	TP 2024	TS 2027	TS 2028
Euroa per asukas	2 243	2 048	1 765	2 338	2 449
Asukasmäärä	1 314	1 348	1 414	1283	1252

Taulukko 16. Hyvinvointipalvelujen sisäiset erät

Hyvinvointipalvelujen sisäiset erät

	TA 2026 (€)	TA 2025 (€)	TP 2024 (€)	Muutos TA 2025 (€ ja %)	Muutos TP 2024 (€ ja %)	TS 2027 (€)	TS 2028 (€)
Sisäiset menot	923 042	707 765	827 114	215 277 30 %	95 928 12 %	923 042	923 042
Sisäiset tulot				0	0		
Netto	923 042	707 765	827 114	215 277 30 %	95 928 12 %	923 042	923 042
Poistot	29 287 €	18 202 €	12 680 €	-	-	38 630 €	38 630 €

Taulukko 17. Hyvinvointipalvelut euroa per oppilas (perusopetus)

	Toimintakulut netto:		Perusopetus		
	TA 2026	TA 2025	TP 2024	TS 2027	TS 2028
Euroa per oppilas	14 547	13 902	11 678	16 389	18 781
Oppilasmäärä	109	111	118,5	99,5	89

Taulukko 18. Hyvinvointipalvelut euroa per oppilas (lukio)

	Toimintakulut netto:		Lukio		
	TA 2026	TA 2025	TP 2024	TS 2027	TS 2028
Euroa per oppilas	13 859	15 894	16 069	15 556	19 558
Oppilasmäärä	38	31	29	34,5	28

Hyvinvointipalvelujen valtuustotason tavoitteet 2026

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari tai indikaattori	Vastuutaho
Luontomatkailun kehittäminen			

Tavoite 1: Leiritoiminta nuorisotyössä.	Toimenpide 1: Nuorisotyö järjestää lasten ja nuorten toiveita kuunnellen 1–3 leiriä vuoden aikana.	Mittari 1: Järjestettyjen leirien määrä.	Hyvinvointipalvelut
Tavoite 2: Vahvistetaan rautavaaralaisten lasten ja nuorten hyvinvointia luontoyhteyttä vahvistamalla.	Toimenpide 1. Kehitetään edelleen ja otetaan käyttöön luontopedagogisia menetelmiä varhaiskasvatuksessa ja koulutoimessa. Toimenpide 2. Hyödynnetään aktiivisesti alueen luontoympäristöjä.	Mittari 1: Luontopedagogisia menetelmiä on käytetty säännöllisesti (väh. kuukausittain) (kyllä/ei) Mittari 2. Varhaiskasvatuksessa ja koulussa on järjestetty vähintään yksi tapahtuma, jossa lapset ja nuoret ovat vierailleet (kyllä/ei).	Hyvinvointipalvelut
Paikkakunnalla käyvien viiptymän pidentäminen			
Tavoite 1: Kirjaston asema kunnan kulttuurisena keskuksena ja vierailukohteena.	Toimenpide 1: Kirjasto kasvattaa profiiliaan koko kunnan kulttuurisena keskuksena. Kirjastossa järjestetään läpi vuoden erilaisia näyttelyitä, kuitenkin vähintään kymmenen (10) näyttelyä. Toimenpide 2: Kirjaston kävijämäärät pysyvät suunnilleen samalla tasolla. Toimenpide 3: Kirjastossa järjestetään vähintään kolme (3) kirjastoarjesta poikkeavaa tapahtumaa.	Mittari 1: Kirjastossa on läpi vuoden näyttelyitä, kuitenkin vähintään kymmenen (10) erillistä näyttelyä. Mittari 2: Kävijämäärä on pysynyt samana/kasvanut/ pienentynyt verrattuna edelliseen vuoteen. Mittari 3: Kirjastossa järjestettiin/ei järjestetty vähintään kolme (3) kirjastoarjesta poikkeavaa tapahtumaa.	Hyvinvointipalvelut
Tavoite 2: Rautavaaralla on monipuolisia tapahtumia, jotka lisäävät viihtyvyyttä, nostavat kunnan tunnettuutta ja houkuttelevat väkeä vierailemaan kauempaakin.	Toimenpide 1: Kunnan, yksityishenkilöiden, yhdistysten ja yritysten yhteistyössä järjestämät Rautavaarapäivät järjestetään vuonna 2026 suurin piirtein samankokoisena kuin vuosina 2024 ja 2025. Toimenpide 2: Kulttuuritapahtumia järjestettiin monipuolisesti eri-ikäisille läpi vuoden.	Mittari 1: Rautavaarapäivät järjestettiin suurin piirtein samankokoisena kuin vuosina 2024 ja 2025. Mittari 2: Kulttuuritapahtumia järjestetty monipuolisesti eri-ikäisille läpi vuoden. Tapahtumien määrä.	Hyvinvointipalvelut

Vanhojen ja uusien yritysten toimintaedellytysten kehittäminen			
Tavoite 1: Yritysyhteistyö tapahtumien, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä kulttuurin parissa.	Toimenpide 1: Tehdään yhteistyötä yhdistysten lisäksi myös yritysten kanssa, esimerkiksi kulttuurin, tapahtumien ja hyte-työn kentällä.	Mittari 1: Yhteistyötä on tehty/ei ole tehty. Yhteistyössä tehtyjen tapahtumien määrä.	Hyvinvointipalvelut
Tavoite 2: Pyydetään yhdistyksiä ja järjestöjä mukaan koulun ja varhaiskasvatuksen toimintaan.	Toimenpide 2: Koulu ja varhaiskasvatus ovat aktiivisia yhdistysten suuntaan ja ehdottavat yhteistyön muotoja.	Mittari 1: yhdistykset ovat tehneet yhteistyötä koulun ja/tai varhaiskasvatuksen kanssa vähintään kahdessa tapahtumassa.	Hyvinvointipalvelut
Hyvinvointia ja viihtymistä tukevan asuinympäristön kehittäminen ja markkinointi			
Tavoite 1: Rautavaaralla on hyvät mahdollisuudet sisäliikuntaan ja kuntalaiset hyödyntävät liikuntamahdollisuuksia.	Toimenpide 1: Tarjotaan edullisia ja tietyin edellytyksin maksuttomia liikuntatiloja käyttäjille.	Mittari 1: Monitoimitalon tilojen käyttöaste. Monitoimitalon liikuntasalia käytetään vähintään yhtä paljon kuin edellisenä vuonna.	Hyvinvointipalvelut
Tavoite 2: Rautavaaralla kehitetään ympäristöä ja vapaa-aikatoimintaa.	Toimenpide 1: Valitaan vähintään kaksi (2) kehityskohdetta Vapaa-aikakyselystä 2025 ja toteutetaan ne. Toimenpide 2: Ikäihmisille on säännöllistä kerhotoimintaa vuonna 2026.	Mittari 1: Kehityskohteet valittu ja ne on toteutettu/ ei toteutettu/ toteuttaminen on alkanut vuoden 2026 aikana. Mittari 2: Säännöllinen kerhotoiminta on toteutunut/ei ole toteutunut.	Hyvinvointipalvelut
Tavoite 3: Kehittyvä ja kokeileva nuorisotyö.	Toimenpide 1: Kokeillaan digitaalista nuorisotilaa. Toimenpide 2: Nuorisotyössä järjestetään vähintään kolme (3) teemapäivää tai -tapahtumaa. Toimenpide 3: Toimivammat nuorisotilat. Selvitellään edellytyksiä ja vaihtoehtoja nykyiselle nuorisotilalle, jotta se vastaisi sijainniltaan ja varustelultaan paremmin nuorten tarpeita. Jos vaihtoehtoisia tiloja	Mittari 1: Digitaalista nuorisotilaa on kokeiltu. Digitaalista nuorisotyötä dokumentoidaan. Digitaaliseen nuorisotilaan osallistuneiden määrä. Mittari 2: Vähintään kolme teemapäivää/ -tapahtumaa on järjestetty/ei ole järjestetty. Mittari 3: Tilavaihtoehtoja on selvitetty/ei ole selvitetty. Nuorisotilalle on löydetty/ei ole löydetty parempaa paikkaa.	Hyvinvointipalvelut

	löytyy, vaihdetaan nuorisotilan paikkaa.		
Tavoite 4: Tuetaan kuntalaisten liikkumista.	<p>Toimenpide 1: Kirjastoon on perustettu liikuntavälinelainaamo, jonne on hankittu erilaisia välineitä.</p> <p>Toimenpide 2: Kunnassa järjestetään vähintään kolme (3) liikunta-aiheista tapahtumaa/tempausta.</p>	<p>Mittari 1: Liikuntavälinelainaamo on perustettu/ei ole perustettu.</p> <p>Mittari 2: Vähintään kolme (3) liikunta-aiheista tapahtumaa/tempausta järjestetty/ei ole järjestetty.</p>	Hyvinvointipalvelut
Tavoite 5: Parannetaan hyvinvointitietoisuutta.	<p>Toimenpide 1: Järjestetään hyvinvointiviikko.</p> <p>Toimenpide 2: Kehitetään yhdistysten ja yritysten kanssa vuosikello vuosittaisille tapahtumille, tempauksille ja kerhoille.</p>	<p>Mittari 1: Toteutunut/ei toteutunut.</p> <p>Mittari 2: Vuosikello toiminnalle on/ei ole kehitetty.</p>	Hyvinvointipalvelut
Yhdistystoiminnan hyödyntäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä			
Tavoite 1: Kunta tekee järjestöjen kanssa toimivaa yhteistyötä.	<p>Toimenpide 1: Kohdennetaan yhdistyksille toiminta-avustusta hyvinvoinnin edistämiseen ja huomioidaan yhdistysavustuksien myöntämisessä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.</p> <p>Toimenpide 2: Kunnassa järjestetään vähintään kerran vuodessa yhdistyksille suunnattu tapahtuma, esimerkiksi yhdistysten yhteiset pikkujoulut.</p>	<p>Mittari 1: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen huomioitiin yhdistysavustuksia jaettaessa.</p> <p>Mittari 2: Vähintään yksi yhdistyksille suunnattu tapahtuma järjestetty.</p>	Hyvinvointipalvelut
Kunta on hyvä paikka tehdä töitä			
Tavoite 1: Vahvistetaan työntekijöiden työkykyä ja – hyvinvointia.	Toimenpide 1: Kartoitetaan palvelualueen työntekijöiden toiveita työkyvyn tukemiseen	Mittari 1: Työntekijöiden toiveita on kartoitettu. (kyllä/ei)	Hyvinvointipalvelut

	<p>kehityskeskusteluissa, tiimipalaverissa ja kyselyin</p> <p>Toimenpide 2: Otetaan toimenpiteitä kokeiluun työntekijöiden toiveiden mukaisesti.</p>	<p>Mittari 2: Työkykyjä ja -työhyvinvointia tukevia toimenpiteitä on kokeiltu ja otettu käyttöön.</p>	
Kuntatalous, joka kestää myös ekologisen ja sosiaalisen tarkastelun			
<p>Tavoite 1: Lapsia ja nuoria osallistava, yhteisöllinen kunta.</p>	<p>Toimenpide 1: Nuorisovaltuuston toimikausi on vaihtumassa. Nuorisovaltuuston uusi toimikausi saadaan käynnistettyä onnistuneesti. Nuorisovaltuusto järjestää vuoden aikana ainakin yhden tapahtuman tai toiminnon.</p> <p>Toimenpide 2: Kunnassa pilotoidaan Lapsiparlamenttia.</p> <p>Toimenpide 3: Rautaharjuun saadaan yhteisöllinen tila lukio-opiskelijoille.</p> <p>Toimenpide 4: Vuoden aikana halukkaille nuorille mahdollistetaan osallistuminen nuorisovaihtoihin ja muihin Erasmus+-tuettuihin toimintoihin.</p>	<p>Mittari 1: Nuorisovaltuuston toimikausi on käynnistetty onnistuneesti ja nuorisovaltuusto on järjestänyt vähintään yhden tapahtuman/toiminnon.</p> <p>Mittari 2: Lapsiparlamenttia on pilotoitu/ei ole pilotoitu.</p> <p>Mittari 3: Yhteisöllinen tila on tehty/ei ole tehty.</p> <p>Mittari 4: Osallistuminen on ollut mahdollista. Toimintoihin osallistuneiden nuorien määrä.</p>	<p>Hyvinvointipalvelut</p>
<p>Tavoite 2: Kotoutumisasiakkaat integroituvat onnistuneesti yhteiskuntaan.</p>	<p>Toimenpide 1: Kansainvälisille lukiolaisille suunnattu ystäväperheteroiminta on käynnissä.</p> <p>Toimenpide 2: Järjestetään vuoden aikana vähintään yksi tapahtuma, jossa kansainväliset nuoret voivat kohdata myös paikallisväestöä.</p>	<p>Mittari 1: Ystäväperheteroiminta on saatu/ei ole saatu vakiinnutettua vuoden loppuun mennessä. Ystäväperheiden määrä.</p> <p>Mittari 2: Toteutunut/ei toteutunut. Järjestettyjen tapahtumien määrä.</p>	<p>Hyvinvointipalvelut</p>

